

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

นราธิวาสเป็นจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย ชนพื้นเมืองส่วนใหญ่มีความเป็นอยู่ที่คล้ายคลึงกับพลเมืองของประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะภาษาพูดที่มีภาษามลายูพื้นเมืองเป็นภาษาประจำถิ่นเมื่อรัฐได้ขยายการจัดการศึกษาภาคบังคับไปจนทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ อุปสรรคสำคัญอย่างหนึ่งที่ได้กลายเป็นปัญหา และส่งผลกระทบต่อคุณภาพทางการศึกษาของคนในถิ่นนี้คือ ความตกต่ำทางด้านการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนการสอนในกลุ่มทักษะภาษาไทย แต่เพื่อแผนพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535 - 2539) ได้กำหนดเป้าหมายของการศึกษาในด้านคุณภาพข้อ 8 ที่ว่า "นักเรียนประถมศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 มีผลการเรียนในกลุ่มทักษะภาษาไทย... อยู่ในระดับที่น่าพอใจ" และขณะนั้นการจัดการเรียนการสอนก็ได้ดำเนินการตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) มาจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดนราธิวาส โดยจะศึกษาตามลักษณะงาน 3 งาน คือ งานบริหารและบริการหลักสูตร งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และงานสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตร ประชากร คือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดนราธิวาสทั้ง 358 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือผู้บริหารโรงเรียน 358 คน คือ ครูผู้สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 จำนวน 716 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม มี 2 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียนและแบบสอบถามครูผู้สอนกลุ่มทักษะภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนกลุ่มทักษะภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย และข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนกลุ่มทักษะภาษาไทย

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ เป็นเพศชายมีอายุสูงกว่า 50 ปี มีอายุราชการระหว่าง 16-20 ปี มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกบริหารการศึกษา ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อาจารย์ใหญ่ มีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารโรงเรียนระหว่าง 11-15 ปี ไม่มีประสบการณ์ในการเข้าประชุม อบรม หรือสัมมนา เกี่ยวกับหลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย

ครูผู้สอนกลุ่มทักษะภาษาไทยส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 31-35 ปี มีอายุราชการระหว่าง 11-15 ปี มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกประถมศึกษา เป็นครูประจำชั้น ชั้นที่สอน ระยะเวลาที่เคยสอนภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 มากกว่า 3 ปี ไม่มีประสบการณ์ในการเข้าประชุม อบรม หรือสัมมนา เกี่ยวกับหลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย งานพิเศษที่ได้รับมอบหมายมีจำนวน 2-3 งาน มีความสามารถในการใช้ภาษามลายูท้องถิ่นด้านการฟัง สอนกลุ่มทักษะภาษาไทยตามรูปแบบของกรมวิชาการ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย

1. งานบริหารและบริการ

สภาพการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร พบว่าผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดเตรียมบุคลากร โดยการให้ครูผู้สอนศึกษาเอกสารหลักสูตร ด้วยตนเอง มีการสำรวจความพร้อมของบุคลากรในการใช้หลักสูตรโดยการสัมภาษณ์ ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมบุคลากร โดยการให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมบุคลากร

การจัดครูเข้าสอน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดโดยคำนึงถึงความรู้และประสบการณ์ของครู ผู้บริหารเป็นผู้ดำเนินการจัดครูเข้าสอน

การจัดตารางสอน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดตารางสอนโดยเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำและจัดหาเอกสารหลักสูตร มีหลักการจัดคือจัดวิชาและเวลาเรียนให้ครบ ตามโครงสร้างของหลักสูตร เวลาที่กำหนดในตารางสอนสัปดาห์ละ 21 - 25 คาบ และจำนวนเวลาที่ครูใช้ปฏิบัติจริงสัปดาห์ละ 21 - 25 คาบ

การเตรียมสื่อการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีเอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน โดยได้จากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ เอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนที่โรงเรียนส่วนใหญ่ และครูผู้สอนส่วนใหญ่ได้รับ และได้รับเพียงพอ คือหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำสื่อการเรียนการสอนมากกว่าการจัดทำเอกสารหลักสูตร สำหรับเอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนที่โรงเรียนจัดทำ ได้แก่ แผนการสอนและบัตรคำ โรงเรียนมีการจัดระบบการใช้เอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน โดยมอบหมายให้ครูประจำชั้นหรือประจำวิชาผลิตและใช้สื่อด้วยตนเอง ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารเพื่อการใช้หลักสูตร โดยจัดทำแผนการสอน ครูผู้สอนจัดทำจัดหาสื่อการเรียนการสอนโดยการจัดซื้อและจัดทำด้วยเงินงบประมาณของโรงเรียน

การเตรียมสถานที่ โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดเตรียมสถานที่โดยจัดห้องเรียนทุกห้องแยกเป็นเอกเทศ ลักษณะห้องเรียนมีการตกแต่งห้องเพื่อเสริมทักษะภาษา ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการตกแต่งดูและภายในห้องเรียนของตนเองให้เอื้อต่อการเรียนการสอน นอกจากนี้ครูผู้สอนยังจัดให้มีแหล่งความรู้ภายในห้องเรียน คือจัดมุมหนังสือภายในห้องเรียน

การประชาสัมพันธ์หลักสูตร พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร และครูผู้สอนส่วนใหญ่ ไม่มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์หลักสูตร

2. งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร

สภาพการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีแนวทางการดำเนินการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย จากจุดหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) มีเป้าหมายของการดำเนินการใช้หลักสูตรคือ พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามหลักสูตรพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ทั้งนี้โรงเรียนได้มีการกำหนดนโยบายหรือแนวทางในการปฏิบัติงาน โดยมุ่งเน้นการอ่านคล่อง เขียนคล่อง โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นก่อนนำมาใช้ในโรงเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โรงเรียนส่วนใหญ่เน้นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นกระบวนการฝึกทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการเตรียมการสอน โดย

เตรียมทุกครั้งที่จะสอน ด้วยการศึกษาแผนการสอนและคู่มือครู ครูผู้สอนเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีหลักการในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน คือ ครูผู้สอนยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการใช้สื่อการเรียนการสอนเมื่อนักเรียนไม่เข้าใจบทเรียนที่ยาก สื่อที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้คือ หนังสือเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีแบบทดสอบความพร้อมของนักเรียน โรงเรียนบางส่วนที่มีจะจัดทำขึ้นใช้เองในโรงเรียน ส่วนการจัดและประเมินผลการเรียนการสอนของครูผู้สอนส่วนใหญ่ปฏิบัติเพื่อประเมินผ่านจุดประสงค์ใน ป.02 โดยจะประเมินหลังจากจบบทเรียน โดยใช้วิธีการให้ปฏิบัติงานและตรวจผลงาน เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลครูผู้สอนจะจัดทำด้วยตนเอง

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยจัดตามความพร้อมของโรงเรียน กิจกรรมที่โรงเรียนจัด คือ การประกวดหรือแข่งขันเกี่ยวกับภาษาไทย ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทยในห้องเรียนและระดับชั้น โดยการจัดให้มีการประกวดคัดลายมือ ภายในห้องเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการจัดมุมภาษาไทยด้วยหนังสือ

การจัดการสอนซ่อมเสริม พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดการสอนซ่อมเสริมโดยสอนซ่อมเสริมก่อนการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบตัวต่อตัว เหตุผลของการสอนซ่อมเสริม คือ เพื่อให้ให้นักเรียนผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ สำหรับช่วงเวลาที่คุณครูผู้สอนใช้ในการสอนซ่อมเสริม คือ นอกชั่วโมงเรียนตามปกติซึ่งเป็นเวลาก่อนเข้าเรียน ระยะเวลาที่ใช้ในการสอนซ่อมเสริมแต่ละครั้งของครูผู้สอนคือ 10-20 นาที

3. งานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย

สภาพการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรโดยส่งครูผู้สอนภาษาไทยเข้าประชุมสัมมนาทางวิชาการ มีการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร แต่ไม่มีการกำหนดเวลาที่แน่นอน มีผู้บริหารเป็นผู้ทำหน้าที่นิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร โดยใช้วิธีการพิจารณาจากบันทึกการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ได้รับการนิเทศภายในเกี่ยวกับการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทย จากผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร ไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศ

การสร้างขวัญและกำลังใจ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการเสริมแรงครูผู้สอนโดย
อำนวยความสะดวกในเรื่องงบประมาณการจัดซื้อหรือจัดหาสื่อที่จำเป็นต่อการเรียนการสอน ส่วน
การให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้สอน ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการให้ขวัญและกำลังใจ โดยการแบ่งงาน
ให้เหมาะสม

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย

1. ปัญหาการบริหารและบริการหลักสูตร

ปัญหาการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย ด้านงานบริหารและบริการหลักสูตร พบว่า
ปัญหาในการเตรียมบุคลากร ผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา

ปัญหาการจัดครูเข้าสอน พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีปัญหา คือ จำนวนครูในโรงเรียน
ไม่เพียงพอ สำหรับครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา

ปัญหาการจัดตารางสอน พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา

ปัญหาการเตรียมสื่อการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหารและครูส่วนใหญ่มีปัญหา คือ
ได้รับเอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนจากหน่วยงานต้นสังกัดล่าช้าและมีจำนวนจำกัด

ปัญหาการเตรียมสถานที่ พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีปัญหา คือ จำนวนห้องเรียน
ไม่เพียงพอ สำหรับครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา

ปัญหาการประชาสัมพันธ์หลักสูตร พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา

2. ปัญหาการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร

ปัญหาการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย ด้านงานดำเนินการเรียนการสอนตาม
หลักสูตร พบว่า ปัญหาในการปรับหลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทยให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ผู้บริหาร
และครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา

ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหา
คือ ครูขาดทักษะในการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย สำหรับครูผู้สอนส่วนใหญ่มีปัญหา คือ นักเรียน
ขาดเรียนบ่อย และขาดเครื่องมือวัดและประเมินผลที่เป็นมาตรฐาน

ปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่มีปัญหา
คือ ครูขาดทักษะในการจัดกิจกรรมบางอย่าง

ปัญหาการจัดการสอนซ่อมเสริม พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีปัญหา คือ ครูผู้สอนมีภาระงานอื่นมาก สำหรับครูผู้สอนส่วนใหญ่มีปัญหา คือ นักเรียนขาดเรียนบ่อย

3. ปัญหางานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

ปัญหาการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย ด้านงานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร พบว่า ปัญหาการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร ผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา ปัญหาการสร้างขวัญและกำลังใจ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่ได้เสนอมาข้างต้น มีข้อค้นพบและปัญหาที่น่าสนใจและสมควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. การบริหารและบริการหลักสูตร

การเตรียมบุคลากร ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดเตรียมบุคลากรเพื่อการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย โดยให้ศึกษาเอกสารหลักสูตรด้วยตนเอง มีการสำรวจความพร้อมของบุคลากร โดยการสัมภาษณ์ ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมบุคลากร โดยให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมบุคลากร ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนได้มีการเตรียมบุคลากรในด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร แต่การที่จะนำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ธารง บัวศรี (2532) กล่าวว่า ก่อนที่จะนำหลักสูตรไปใช้ ผู้รับผิดชอบจะต้องเตรียมครูให้พร้อมทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ทักษะในการใช้หลักสูตร และเจตคติอันพึงมีต่อหลักสูตร ดังนั้นโรงเรียนจึงควรจะได้มีการส่งครูเข้าอบรมเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่แท้จริง ประชุมปฏิบัติการเพื่อฝึกทักษะที่จำเป็น เพราะจะทำให้ครูมีความพร้อมมากที่สุด ก่อนที่จะนำหลักสูตรไปใช้จริง ส่วนในด้านปัญหาการจัดการเตรียมบุคลากร ผลการวิจัยพบว่า ทั้งผู้บริหารและครูส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการจัดเตรียมบุคลากร ทั้งนี้อาจจะ เป็นเพราะโรงเรียนมีเอกสารหลักสูตรเพียงพอที่จะให้ครูศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และครูผู้สอนก็ให้ความร่วมมือ

การจัดครูเข้าสอน ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดครูเข้าสอน โดยคำนึงถึงความรู้และประสบการณ์ของครู การจัดครูเข้าสอนเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร ผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีครูผู้สอนที่มีความรู้ ประสบการณ์ ทั้งนี้เพราะครูส่วนมากจบปริญญาตรี วิชาเอกประถมศึกษา มีประสบการณ์การสอนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 มาแล้วมากกว่า 3 ปี ผู้วิจัยเห็นว่าผู้บริหารได้ปฏิบัติตามแนวทางของการจัดครูเข้าสอน ดังที่ สัจด์ อุทรานันท์ (2532) กล่าวไว้ว่า "การจัดครูเข้าสอนเป็นงานของหน่วยงานผู้ใช้หลักสูตร ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นงานของหัวหน้าสถานศึกษาในแต่ละแห่ง" แต่ถ้าจะให้ดียิ่งขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนควรจะสอบถามความสมัครใจของครูผู้สอนแต่ละคน เพื่อที่จะทำให้ครูผู้สอนแต่ละคนได้มีโอกาสใช้ศักยภาพของตนเองให้เป็นประโยชน์ต่อการใช้หลักสูตรให้มากที่สุด ส่วนในด้านปัญหาการจัดครูเข้าสอน พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีปัญหา คือ จำนวนครูในโรงเรียนไม่เพียงพอ สอดคล้องกับการวิจัยของ ศิริวรรณ ดีใหญ่ย์ (2522) ปัญหาเกี่ยวกับครูที่มีคือ ครูไม่ครบชั้น ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากครูส่วนใหญ่เมื่อปฏิบัติราชการครบกำหนด ก็จะทำเรื่องย้ายกลับภูมิลำเนาเดิม ซึ่งจะมีการปฏิบัติเช่นนี้ทุก ๆ ปี

การจัดตารางสอน ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดตารางสอน โดยเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำและจัดหาเอกสารให้ ใช้หลักการจัดวิชาและเวลาเรียนให้ครบตามโครงสร้างของหลักสูตร แต่พบว่าโรงเรียนกำหนดเวลาเรียนสำหรับกลุ่มทักษะภาษาไทย และเวลาที่ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติจริงสัปดาห์ละ 21 - 25 คาบ ซึ่งน้อยกว่าเวลาที่หลักสูตรกำหนด คือ สัปดาห์ละ 26 - 27 คาบ ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีความเข้าใจในหลักการจัดตารางสอน แต่ในทางปฏิบัติโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้ดำเนินการตามที่ควรจะต้องปฏิบัติ จึงอาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การเรียนการสอนของโรงเรียนไม่เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตร เพราะเด็กจะได้รับความรู้ไม่ครบตามเนื้อหาที่หลักสูตรกำหนด อีกทั้งนักเรียนส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่ 2 จึงน่าจะใช้เวลามากกว่าเด็กโดยทั่วไป ดังเช่นที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525) กล่าวว่า เพราะการจัดตารางสอนเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคได้เหมือนกัน ในการพัฒนาหลักสูตรและการสอน ส่วนปัญหาด้านการจัดตารางสอน ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเสนอแนะว่าผู้บริหารและครูผู้สอน ควรจะมีการศึกษารายละเอียดของหลักสูตรให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อการใช้หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การเตรียมสื่อการเรียนการสอน ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีเอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน โดยได้รับจากอำเภอ/กิ่งอำเภอ เอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนที่โรงเรียนส่วนใหญ่มีและครูผู้สอนส่วนใหญ่ได้รับและรับเพียงพอ คือ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) นั้นก็หมายความว่า โรงเรียนมีแนวทางในการจัดประสบการณ์แก่ผู้เรียนในแนวทางเดียวกัน ดังที่ ช่าง บัณฑิต (2532) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นเครื่องมือที่ถ่ายทอดเจตนารมณ์หรือเป้าประสงค์ของการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ แต่การปฏิบัติที่จะบรรลุเป้าหมายของการศึกษาได้นั้น ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอน ครูได้มีการศึกษา และทำความเข้าใจกับหลักสูตรอย่างแท้จริง

โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำเอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ แผนการสอนและบัตรคำมีการจัดระบบการใช้เอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน โดยมอบหมายให้ครูประจำชั้นหรือประจำวิชาผลิตและใช้ด้วยตนเอง สำหรับการจัดทำสื่อการเรียนการสอนดำเนินการด้วยงบประมาณของโรงเรียน ผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำแผนการสอน ซึ่งถือว่าครูผู้สอนมีการเตรียมการสอน ซึ่งจะมีคุณประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสม สอดคล้องกับสำนักงานศึกษาธิการเขตการศึกษา 2 (ม.บ.บ.) กล่าวว่า แผนการสอนคือการนำวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่จะต้องทำการสอนตลอดภาคเรียนมาสร้างเป็นแผนการสอน การใช้สื่ออุปกรณ์การสอน และการวัดผลประเมินผล สำหรับเนื้อหาสาระ และจุดประสงค์การเรียนย่อยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือจุดเน้นของหลักสูตร สุขภาพของผู้เรียน ความพร้อมของโรงเรียนในด้านวัสดุอุปกรณ์ และตรงกับชีวิตจริงในท้องถิ่น สำหรับสื่อการสอนที่โรงเรียนมีมากที่สุด คือ บัตรคำ เพราะเป็นสื่อที่ครูสามารถจัดทำได้ง่าย และครูควรจะใช้เมื่อมีการสอนคำใหม่ เพื่อเด็กจะได้สัมผัสกับคำนั้นได้โดยตรง อย่างไรก็ตามครูผู้สอนควรที่จะจัดทำ จัดหา สื่อชนิดอื่นด้วยเพื่อช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น

ปัญหาเกี่ยวกับเอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่มีปัญหา คือ ได้รับจากหน่วยงานต้นสังกัดล่าช้าและมีจำนวนจำกัด ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ละมัย จันทะยอด (2535) พบว่า ปัญหาที่พบได้แก่ เอกสารประกอบหลักสูตร และสื่อการสอนล่าช้า และจำนวนจำกัด ผู้วิจัยเห็นว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะสนับสนุนงบประมาณและการผลิตให้และควรจะมีผลผลิตให้เสร็จก่อนโรงเรียนเปิด

การเตรียมสถานที่ ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดเตรียมสถานที่สำหรับการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย โดยการจัดห้องเรียนแยกเป็นเอกเทศ ลักษณะห้องเรียนจะมีการตกแต่งห้องเพื่อเสริมทักษะภาษา ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการตกแต่ง ดูแลภายในห้องเรียน ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดเตรียมห้องเรียน ได้ตามแนวปฏิบัติในการใช้หลักสูตร ดังที่กรมวิชาการ (2534) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบสำคัญในการจัดห้องเรียน คือ สภาพห้องเรียนอยู่ในสภาพที่ดี และใช้การได้เป็นสัดส่วน มีความเหมาะสมในกิจกรรม มีขนาดของห้องเรียนกว้างพอเหมาะกับจำนวนผู้เรียน และมีการจัดตกแต่งห้องเรียน ส่วนปัญหาด้านการเตรียมสถานที่ พบว่า จำนวนห้องเรียนไม่เพียงพอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ละมัย จันดีะยอด (2535) ซึ่งพบว่า ด้านอาคารสถานที่นั้นโรงเรียนส่วนใหญ่มีจำนวนห้องเรียนไม่พอ ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นปัญหาที่พบโดยทั่วไป ทั้งนี้เพราะโรงเรียนต้องรองรับปริมาณในการจัดสร้างอาคารเรียน

การประชาสัมพันธ์หลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย ครูผู้สอนก็ไม่มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์หลักสูตร ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดการทำความเข้าใจกับผู้ร่วมงาน และการสร้างความเข้าใจกับบุคคลภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งอาจจะ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้โรงเรียนไม่ได้รับความร่วมมือสนับสนุนเรื่องการเรียนการสอน และยังอาจจะถูกต่อต้านในบางกรณี ดังนั้นโรงเรียนจึงควรจะมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร เพราะถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องทำก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรกับผู้ปกครองเป็นสิ่งที่ไม่ได้ จะต้องกระทำการเผยแพร่ว่าการใช้หลักสูตรใหม่นั้น ลูกหลานของเขาจะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไรเกี่ยวกับการเรียนรู้ เจตคติ ค่านิยม และความสามารถในการแก้ปัญหา เพราะเมื่อโรงเรียนได้ปฏิบัติการประชาสัมพันธ์หลักสูตรเป็นอย่างดี จะทำให้เกิดความเข้าใจ และได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหลาย ส่วนในด้านปัญหาการประชาสัมพันธ์หลักสูตร พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่า ไม่มีปัญหา ทั้งนี้อาจจะ เป็นเพราะโรงเรียนไม่ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์หลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคณะประชาสัมพันธ์หลักสูตรปรับปรุง (2534) พบว่า การบริหารหลักสูตรขาดการประสานสัมพันธ์ระหว่างชุมชน ผู้ปกครอง โรงเรียน

2. งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร

การปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นก่อนนำหลักสูตรไปใช้ ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการใช้หลักสูตร โดยจุดหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) เป็นแนวทาง มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร มีการกำหนดนโยบาย คือ มุ่งเน้นการอ่านคล่องเขียนคล่อง ส่วนครูผู้สอนเห็นว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมแล้ว โรงเรียนส่วนใหญ่จึงไม่มีการปรับหลักสูตร ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้ดำเนินการใช้หลักสูตรตามที่หลักสูตรกำหนด นับว่าเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดี เพราะหลักสูตรจะเป็นสิ่งที่นำเอาความมุ่งหมาย และนโยบายการศึกษาไปแปลงเป็นการกระทำขั้นพื้นฐานในโรงเรียน (চারง บัวศรี, 2532) แต่สภาพสังคม สภาพแวดล้อม สภาพปัญหา และความต้องการของท้องถิ่นที่แตกต่างกัน โรงเรียนจึงควรมีการปรับหลักสูตร เพื่อที่จะให้นักเรียนมีค่านิยมที่ดี รู้จักคิดแก้ปัญหา รู้จักพัฒนาชีวิต พัฒนาอาชีพ และพัฒนาสังคม ดังที่ สงัด อุทรานันท์ (2532) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในระดับโรงเรียนนั้นเป็นการปรับหลักสูตรก่อนที่จะได้นำไปใช้จริง ๆ การดำเนินการในขั้นนี้จะช่วยให้หลักสูตรตอบสนองต่อปัญหา และความต้องการของท้องถิ่นมากที่สุด ในด้านปัญหาการปรับหลักสูตร พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากโรงเรียนไม่ได้ดำเนินการ ผู้วิจัยเห็นว่า เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการเรียนการสอน กรมวิชาการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรม และชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจ และผลิตเอกสาร/คู่มือประกอบ เพื่อให้ผู้ใช้หลักสูตรได้เข้าใจแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่นว่า สามารถปรับในส่วนไหน และอย่างไร

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทย โดยเน้นกระบวนการฝึกทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียน ครูเลือกใช้กิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสม จุดประสงค์การเรียนรู้ ครูผู้สอนมีการเตรียมการสอนทุกครั้ง โดยศึกษาแผนการสอน และคู่มือครู ครูส่วนมากจัดกิจกรรมการสอนด้วยการฝึกเด็กเป็นศูนย์กลาง มีการใช้สื่อการเรียนการสอน เมื่อนักเรียนไม่เข้าใจบทเรียนที่ยาก สื่อที่ครูส่วนใหญ่ใช้คือ หนังสือเรียน ผู้วิจัย เห็นว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีหลักการในการจัดกิจกรรมที่ดี แต่การสอนกลุ่มทักษะภาษาไทยจะมุ่งเน้นเฉพาะกระบวนการฝึกทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียน นั้นไม่เพียงพอ เพราะจริง ๆ แล้ว การจัดการเรียนการสอนที่เป็นกระบวนการนั้น ครูจะต้องจัดกิจกรรม โดยเน้น

กระบวนการให้นักเรียนได้มีการปฏิบัติ กิจกรรม หาความรู้ และพัฒนาความสามารถในด้านต่าง ๆ
 ดังที่ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534) กล่าวว่า
 กระบวนการที่ใช้มาก ในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย มีดังนี้

1. กระบวนการเรียนภาษาไทยในการเรียนรู้ คำ วลี ประโยค ความหมายของคำ
 การนำไปใช้ ตลอดจนการเข้าใจ และสรุปหลักเกณฑ์ทางภาษาได้
2. กระบวนการฝึกทักษะ หรือกระบวนการฝึกปฏิบัติใช้ในการฝึกทักษะการฟัง พูด
 อ่าน เขียน
3. กระบวนการคิด ใช้ในการฝึกความคิดและวิจารณ์ในการใช้ภาษา
4. กระบวนการกลุ่ม ใช้ในการฝึกทักษะการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
5. กระบวนการพัฒนา ใช้ในการส่งเสริมให้นักเรียนมีพัฒนาการเรียนภาษาของ
 ตนเอง

ดังนั้นโรงเรียนจึงควรจะเห็นกิจกรรมทั้งหมดไปพร้อม ๆ กัน เพื่อที่จะสามารถทำให้นักเรียน
 ใช้ภาษาสื่อความได้ เห็นคุณค่าและความงดงามของภาษาและรักการอ่าน ซึ่งเป็นความ
 มุ่งหวังที่จะทำให้เกิดกับตัวนักเรียน

ส่วนเรื่องการวัดและประเมินผล ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนไม่มีแบบทดสอบ
 ความพร้อม การวัดและประเมินผล เพื่อประเมินผ่านจุดประสงค์ใน ป.02 ใช้เวลาหลังจากจบ
 บทเรียน โดยใช้วิธีปฏิบัติงานและตรวจผลงาน เครื่องมือที่ใช้ ครูจะเป็นผู้สร้างขึ้นเอง ผู้วิจัยเห็นว่า
 โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีการเตรียมตัวให้นักเรียนมีความพร้อมก่อนเรียน ซึ่งอาจจะทำให้ความแตกต่าง
 ในตัวของเด็กมีมากขึ้น อาจจะเป็นอุปสรรคการจัดการจัดการเรียนการสอน ส่วนเรื่องการวัดและ
 ประเมินผลนั้น ครูปฏิบัติได้ถูกตามแนวคิดที่หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักคณะกรรมการการประถมศึกษา
 แห่งชาติ ได้กำหนดไว้ส่วนหนึ่ง คือ จุดมุ่งหมายหลักของการประเมินผลการเรียน คือ เพื่อปรับปรุง
 การเรียน และตัดสินผลการเรียนของนักเรียน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ปัญหาในการจัดการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีปัญหา คือ
 ครูขาดกิจกรรมที่หลากหลาย แต่ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีปัญหา คือ นักเรียนขาดเรียนบ่อย และขาดเครื่องมือ
 วัดและประเมินผลที่เป็นมาตรฐาน ผู้วิจัยเห็นว่า ปัญหาดังกล่าวมีความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอน
 โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหานักเรียนขาดเรียนบ่อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพโรจน์ สุขวงศ์วิวัฒน์

(2525) พบว่า ตัวนักเรียนและภาษาถิ่นเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อระดับผลสัมฤทธิ์ระดับปานกลาง ดังนั้นครูผู้สอนควรแก้ปัญหาด้วยการเยี่ยมเยียนบ้านนักเรียนเพื่อที่จะติดตามนักเรียนให้มาเรียนอย่างสม่ำเสมอ ส่วนปัญหาครูขาดทักษะการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่เป็นมาตรฐานนั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ ละมัย จันท๊ะยอด (2535) พบว่าปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ...ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน... และขาดเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ที่เป็นมาตรฐาน ผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดให้มีการประชุมปฏิบัติการ เพื่อเสริมความรู้และทักษะให้กับครู ในการนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้บรรลุผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตร

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยจัดตามความพร้อมของโรงเรียน กิจกรรมที่จัด คือการประกวดหรือแข่งขันเกี่ยวกับภาษาไทย ครูส่วนมากจะมีการจัดกิจกรรมเสริมในระดับชั้นเรียน และห้องเรียน โดยการประกวดการคัดลายมือ มีการจัดมุมภาษาไทยด้วยหนังสือ ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ และความรู้เพิ่มเติม ต่อเนื่องและสัมพันธ์กับเนื้อหาและความรู้จากหลักสูตร แต่กิจกรรมที่จัดควรจัดให้มีหลาย ๆ กิจกรรม เพื่อเด็กจะได้ฝึกทักษะครบทั้ง 4 คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน ในการจัดกิจกรรมเสริม ครูผู้สอนและโรงเรียนควรคำนึงถึงความสามารถ ความต้องการและความสนใจของนักเรียนด้วย เพื่อที่จะให้กิจกรรมที่จัดขึ้น เสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับหลักการจัดกิจกรรมเสริมข้อที่ 5 ของ อัจฉรา ชิวพันธ์ (2531) เสนอว่า กิจกรรมหลักสูตรที่จัดขึ้น ควรเป็นไปในลักษณะ ประหยัด นักเรียนเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ และต้องคำนึงถึงความสมดุลย์ในกิจกรรมหลักสูตรด้วย ส่วนปัญหา พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่มีปัญหา ครูขาดทักษะในการจัดกิจกรรมบางอย่าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ควรจัดให้มีการอบรม หรือประชุมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับกิจกรรมเสริมทักษะให้แก่ครูผู้สอน เพื่อการใช้หลักสูตรที่มีประสิทธิผล

การจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริม ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดการสอนซ่อมเสริม โดยครูผู้สอนสอนแบบตัวต่อตัว เพื่อที่จะให้นักเรียนผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้อยู่โดยใช้เวลานอกชั่วโมงเรียน คือ ก่อนเวลาเข้าเรียน ครั้งละ 10 - 20 นาที ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดการสอนซ่อมเสริม นั่นก็หมายความว่าโรงเรียนได้มีการสอนซ่อมเสริม

นักเรียนที่มีข้อบกพร่องต้องการความช่วยเหลือ เพื่อให้การเรียนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และการเสริมก็คือการช่วยให้นักเรียนที่เรียนดี มีความเฉลียวฉลาด และได้มีโอกาสเสริมความรู้ให้เพิ่มมากขึ้น ส่วนวิธีการที่ใช้ก็เป็นวิธีการที่ดีที่สุด ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530) กล่าวว่า การสอนแบบตัวต่อตัว ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นวิธีการที่ดีที่สุด เพราะครูสามารถเลือกใช้ถ้อยคำหรือวิธีการได้เหมาะสมกับนักเรียน... ผู้วิจัยเห็นว่าวิธีสอนดังกล่าว และระยะเวลาที่ทำการสอนนั้นจะทำให้ไม่สามารถปฏิบัติกับนักเรียนได้อย่างทั่วถึง อีกทั้งครูผู้สอนต้องมีการอื่นมาก ฉะนั้นครูผู้สอนควรจะได้มีการศึกษาสำรวจ ปัญหาและความต้องการของเด็กที่จะให้ครูช่วยในส่วนตัว และครูผู้สอนก็เลือกใช้วิธีการอื่นควบคู่ไปด้วย เพื่อที่จะทำการสอนซ่อมเสริมมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

3. งานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย โดยการจัดส่งครูเข้าประชุมสัมมนาทางวิชาการ มีการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรโดยผู้บริหาร แต่ไม่ได้กำหนดเวลาที่แน่นอน ทั้งนี้จะพิจารณาแผนการสอน แต่ครูส่วนมากได้รับการนิเทศ การสอนภาษาไทยจากผู้บริหาร แต่ไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศ ผู้วิจัยเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติภารกิจเกี่ยวกับการนิเทศศึกษา ส่งต่อ อุตสาหกรรม (2530) กล่าวว่าผู้บริหารโรงเรียนจะต้องทำการพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียน เพื่อให้บุคคลดังกล่าวทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหาร การทำงานนิเทศการศึกษาควบคู่ไปกับการบริหารงานอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญแต่วิธีการนิเทศควรมีหลากหลายและการดำเนินการนิเทศ ควรจะให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมรับรู้ด้วย เพราะครูผู้สอนจะได้รู้และเข้าใจตรงกัน และส่งผลให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียน เพื่อที่จะได้พัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ แต่อย่างไรก็ดีผู้วิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในด้านการนิเทศ และติดตามผลการใช้หลักสูตร

การสร้างขวัญและกำลังใจ ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการเสริมแรงครูผู้สอนโดยอำนวยความสะดวกในเรื่องงบประมาณ เพื่อจัดซื้อและจัดทำสื่อที่จำเป็นต่อการเรียน

การสอน มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูผู้สอน ด้วยการแบ่งงานให้ได้อย่างเหมาะสม ด้วยสถานการณ์ดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนมีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดีในการปฏิบัติงาน แม้ว่าสถานการณ์ทางการเมืองท้องถิ่นอยู่ในภาวะที่น่าหวุ่นวิตก แต่ด้วยสภาพดังที่กล่าวข้างต้นทำให้ครูมีขวัญและกำลังใจที่ดีในการทำงาน จึงไม่พบปัญหาด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะแก่หน่วยงาน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

1.1 ควรจะพิจารณาจัดสรรงบประมาณ บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสมตรงตามความต้องการของโรงเรียน ซึ่งจะทำให้โรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทย ได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1.2 ควรจะจัดหาและจัดทำเอกสารหลักสูตรให้เพียงพอกับความต้องการพร้อมทั้งจัดประชุม อบรม หรือสัมมนา เกี่ยวกับการจัดทำหรือวิธีการใช้เอกสารหลักสูตร สื่อการเรียน และการวัดและประเมินผล เพื่อให้โรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

2.1 ควรมีการจัดทำคู่มือแนะนำ และจัดอบรมแนวปฏิบัติในการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่นที่สามารถปรับในส่วไหนและอย่างไร

2.2 ควรมีการจัดทำหนังสือเสริมประสบการณ์ กลุ่มทักษะภาษาไทยให้กับท้องถิ่นที่มีปัญหาภาษาถิ่น

3. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ

3.1 ควรให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทยเป็นอันดับหนึ่ง

3.2 ควรมีการจัดประชุม อบรม หรือสัมมนา เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย ทุกปีการศึกษา

3.3 ควรมีการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย

4. โรงเรียน

4.1 ผู้บริหารและครูผู้สอน ควรให้ความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มทักษะภาษาไทย เป็นอันดับหนึ่ง

4.2 ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนเข้ารับการประชุม อบรม สัมมนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ในการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย

4.3 ผู้บริหารและครูผู้สอนควรศึกษาหลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย ให้ละเอียดและ เข้าใจอย่างแท้จริง

4.4 ผู้บริหารและครูผู้สอน ควรประชาสัมพันธ์หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย ให้ นักเรียนและผู้ปกครอง เข้าใจ เพื่อการมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอื่น ที่มีปัญหาภาษาถิ่น เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตร เพื่อหาแนวทางในการใช้หลักสูตรที่เหมาะสม

2. ควรมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

3. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทย ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดอื่นที่มีปัญหา ภาษาถิ่น